

Vorstel aan : Gemeenteraad van 30 oktober 2017
Door tussenkomst van : Raadscommissie van 9 oktober 2017
Nummer : 46
Onderwerp : Najaarsrapportage 2017
Bijlage(n) : 1. Concept raadsbesluit
Steller advies : P.J.B. Noordeloos

Samenvatting : In deze Najaarsrapportage 2017, die gaat over de eerste acht maanden van 2017, leggen wij uit waar wij financieel staan ten opzichte van de Begroting 2017. Dit leidt tot diverse begrotingswijzigingen voor het lopende begrotingsjaar 2017.

Voorgestelde beslissing : 1. De Najaarsrapportage 2017 vast te stellen
2. Dit besluit voor te leggen aan de gemeenten Groningen en Ten Boer en de provincie Groningen.

Dit besluit behoeft goedkeuring van Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen op grond van artikel 21, eerste en tweede lid, van de Wet algemene regels herindelung. Het besluit treedt pas in werking als het is goedgekeurd.

Najaarsrapportage 2017

Inhoudsopgave

1 Samenvatting financiële mutaties	3
2 Programma's 2017	5
Programma 0 Bestuur en Ondersteuning	5
Programma 1 Veiligheid	6
Programma 2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat	6
Programma 3 Economie.....	6
Programma 4 Onderwijs	6
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie.....	6
Programma 6 Sociaal Domein	7
Programma 7 Volksgezondheid en Milieu	7
Programma 8 VHROSV.....	8
Programma 9 Overhead.....	8
Programma 10 Algemene dekkingsmiddelen/Vpb/Onvoorzien.....	8
3 Voorstel Najaarsrapportage 2017	9

1 Samenvatting financiële mutaties

Na de begroting 2017 en de Voorjaarsrapportage 2017 is de Najaarsrapportage 2017 het derde Planning & Control document dat betrekking heeft op boekjaar 2017. In de Najaarsnota rapporteren wij alleen financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting na de Voorjaarsrapportage en geven daarop een toelichting. Wij geven in deze Najaarsrapportage geen tekstueel inzicht in de voortgang van de programma's.

Het totaal van de mutaties in deze Najaarsrapportage sommeert tot een voordeel van € 562.000 ten opzichte van de begroting na de Voorjaarsrapportage. Grootste meevaller is de éénmalige winstuitkering van GEM Haren Noord C.V. van € 499.000. Zoals vermeld is de grootste meevaller, t.w. de winstuitkering van GEM Haren Noord C.V., incidenteel van karakter. Niet uit te sluiten valt dat er in de toekomst vaker winstuitkeringen plaats zullen vinden, maar hier kan niet op voorhand in de begroting rekening mee worden gehouden. Daarvoor is deze post te onzeker.

De tegenvallers lijken voor een deel structureler van aard. Al meerdere jaren blijkt het regionale jeugdhulpbudget te laag begroot, waardoor ook het aandeel van de gemeente Haren te laag wordt ingeschat. Ook de overschrijding van de accountantskosten is van structurele aard, daar wordt in meerjarenbegroting 2018 – 2021 rekening mee gehouden.

Andere grotere posten die nu tot een nadeel leiden hebben een incidenteel karakter, waaronder het nadeel voortvloeiende uit de stelposten.

Gesteld kan worden dat het voordeel wat de najaarsrapportage 2017 laat zien een vertekend beeld geeft, aangezien de grote meevaller als incidenteel kan worden aangemerkt en de grotere tegenvallers een meer structureel karakter hebben.

In hoofdstuk 2 presenteren wij de door ons voorgestelde begrotingsmutaties. Wanneer u akkoord gaat met deze begrotingsmutaties, is op dit moment onze verwachting, dat het exploitatiesaldo over 2017 € 1.768.000 positief bedraagt. Dit is als volgt te specificeren:

(bedragen in €; mintekens zijn voordelig, peildatum 1 september 2017)

	2017
Saldo Begroting 2017	-1.166.000
Wijziging begroting 2017 i.v.m. amendementen	33.000
Voorjaarsrapportage 2017 mutaties	-73.000
Najaarsrapportage 2017 mutaties	- 552.000
Verwacht begrotingssaldo 2017 per 1 september '17	<u><u>-1.758.000</u></u>

De totale begrotingsmutatie 2017 is als volgt te verdelen over de programma's:

(bedragen in €; mintekens zijn voordelig, peildatum 1 september 2017)

Programma	Financiële mutaties [H.2]
Bestuur en Ondersteuning	-398.000
Volksgezondheid en Milieu	23.000
Overhead	282.000
Algemene dekkingsmiddelen	-459.000
Totaal begrotingsmutaties	-552.000

Dit betekent het volgende voor het verwachte verloop van de Algemene Reserve (AR) gedurende 2017:

Stand Algemene Reserve per 1 januari 2017	4.306.000
Bij: resultaatsbestemming 2016 *	485.000
Bij: begrote toevoeging kapitaallastenvoordeel oude afboekingen	60.000
Bij: verwacht voordelig saldo na Najaarsrapportage 2017	1.758.000
Verwachte stand AR ultimo 2017 (peildatum 1 september 2017) **	6.609.000

* Dit bedrag wijkt af van het in de Voorjaarsrapportage 2017 opgenomen bedrag "resultaatbestemming 2016". Dit is aangepast naar aanleiding van het in juni door de Raad vastgestelde Erratum, waarin het resultaat 2016 wordt bijgesteld, en als gevolg daarvan ook de toevoeging aan de Algemene Reserve.

** Dit is de verwachte stand van de AR ultimo 2017 in geval van volledige toevoeging van het voordelige saldo aan de AR.

Onze totale beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de optelsom van AR en onbenutte belastingcapaciteit. Per 31 december 2017 is naar verwachting sprake van een Algemene Reserve van € 6,6 miljoen. De weerstandscapaciteit wordt dan € 6,6 miljoen + € 0,7 miljoen onbenutte belastingcapaciteit = € 7,3 miljoen. Dit is voldoende om de gekwantificeerde risico's af te dekken. Die bedragen op basis van de laatste berekening, die is opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen in het Jaarverslag 2016, € 4,8 miljoen.

In hoofdstuk 2 geven wij per programma een toelichting op de begrotingsmutaties per product. De kolommen per taakveld betekenen:

prim. 17: primaire begroting 2017

na vrj. rap. : begrote saldo na de voorjaarsrapportage

res. nj. rap. : resultaat najaarsrapportage, deze bedragen beïnvloeden het saldo

TAM : technisch administratieve mutaties, geen invloed op het saldo

na nj. rap. : het verwachte saldo 2017 na de najaarsrapportage

Wij sluiten af met ons voorstel.

2 Programma's 2017

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	prim. 17	na vrj. rap.	res. nj. rap.	TAM	na nj. rap.
010 Bestuur	798	798	40	-	838
020 Burgerzaken	373	373	-3	-87	283
030 Beheer gebouwen en gronden	1.025	1.025	-489	-207	329
063 Parkeerbelasting	-448	-448	-	-	-448
080 Overige baten en lasten	-710	-710	54	290	-366
Programma 0 Bestuur en Onderst.	1.038	1.038	-398	-4	636

Toelichting resultaat najaarsrapportage

010 Bestuur

De overschrijding wordt veroorzaakt door hogere kosten voor de accountantscontrole. Redenen hiervoor zijn onder andere de strengere eisen die door nieuwe wet- en regelgeving aan de controle worden gesteld, uitbreiding van de controle vanwege het feit dat de gemeente Haren onder Arhi toezicht valt en het minder soepele verloop van de accountantscontrole. Zoals gemeld in het Raadsbericht 2017-51 werken wij aan diverse verbeteringen om het proces van de accountantscontrole te vergemakkelijken en daarmee de kosten te beheersen.

020 Burgerzaken

Er worden meer opbrengsten leges verwacht door meer aanvragen naturalisatie dan begroot (een voordeel van € 3.000).

030 Beheer gebouwen en gronden

In verband met de voorspoedige gang van zaken zal GEM Haren Noord C.V. overgaan tot een winstuitkering over het jaar 2016. Voor de gemeente Haren gaat het om een bedrag van € 499.000. Dit levert een incidenteel voordeel op voor het jaar 2017. Conform de beleidslijn van de gemeente Haren zal dit via de resultaatsbestemming bij de jaarstukken 2017 worden toegevoegd aan de algemene reserve ter versterking van het weerstandsvermogen en de solvabiliteit.

Er wordt € 10.000 bijgeraamd voor de kosten van een asbestinventarisatie. Hiertoe is besloten na de vondst van asbest in één van de gemeentelijke panden. De inventarisatie wordt uitgevoerd op alle panden die asbest verdacht zijn.

080 Overige baten en lasten

Dit is het effect van het schrappen en muteren van stelposten.

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	prim. 17	na vrj. rap.	res. nj. rap.	TAM	na nj. rap.
110 Crisisbeheersing en Brandweer	1.016	1.016	-	-	1.016
120 Openbare orde en Veiligheid	167	167	-	-200	-33
Programma 1 Veiligheid	1.183	1.183	-	-200	983

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	prim. 17	na vrj. rap.	res. nj. rap.	TAM	na nj. rap.
210 Verkeer, wegen en water	2.385	2.385	-	-	2.385
220 Parkeren	154	154	-	-27	127
Programma 2 Verkeer, Vervoer/Waterst.	2.539	2.539	-	-27	2.512

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	prim. 17	na vrj. rap.	res. nj. rap.	TAM	na nj. rap.
320 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	-	-	-	-
330 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	152	152	-	-	152
340 Economische promotie	-154	-154	-	-	-154
Programma 3 Economie	-1	-1	-	-	-1

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	prim. 17	na vrj. rap.	res. nj. rap.	TAM	na nj. rap.
420 Onderwijshuisvesting	2.246	2.246	-	-35	2.211
430 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	703	703	-	-	703
Programma 4 Onderwijs	2.949	2.949	-	-35	2.914

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	prim. 17	na vrj. rap.	res. nj. rap.	TAM	na nj. rap.
510 Sportbeleid en activering	79	124	-	-	124
520 Sportaccommodaties	443	443	-	289	732
530 Cultuurpresentatie, cult.prod./-part.	345	345	-	2	347
550 Cultureel erfgoed	17	17	-	23	40
560 Media	523	523	-	-	523
570 Openbaar groen en (openl.)recreatie	2.067	2.067	-	3	2.070
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	3.474	3.519	-	317	3.836

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	prim. 17	na vrj. rap.	res. nj. rap.	TAM	na nj. rap.
610 Samenkracht en burgerparticipatie	1.986	1.986	-	2	1.988
620 Wijkteams	477	477	-	-	477
630 Inkomensregelingen	732	784	-	-	784
640 Begeleide participatie	1.115	1.115	-	-	1.115
650 Arbeidsparticipatie	288	288	-	78	366
660 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.446	2.446	-	-	2.446
671 Maatwerkdienstverlening 18+	1.045	944	-	-	944
672 Maatwerkdienstverlening 18-	1.729	1.673	-	-	1.673
681 Geëscaleerde zorg 18+	33	33	-	-	33
682 Geëscaleerde zorg 18-	258	258	-	-	258
Programma 6 Sociaal Domein	10.108	10.003	-	80	10.083

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	prim. 17	na vrj. rap.	res. nj. rap.	TAM	na nj. rap.
720 Riolering	-642	-642	-	-	-642
730 Afval	-455	-455	-	-	-455
740 Milieubeheer	298	298	18	-	316
750 Begraafplaatsen en crematoria	62	62	5	-1	66
Programma 7 Volksgezondheid/milieu	-736	-736	23	-1	-714

Toelichting resultaat najaarsrapportage

740 Milieubeheer

Om invulling te geven aan de ambities om het unieke landschap van Haren te beschermen en de productie van zonne-energie te faciliteren is een notitie opgesteld. Voor de begeleiding van de ontwikkeling van zonneparken is extra capaciteit nodig in eerste instantie tot 1 januari 2019, waarna de functie wordt geëvalueerd. Wij stellen voor om hiervoor €17.500 in 2017 en € 35.000 in 2018 beschikbaar te stellen.

750 Begraafplaatsen en crematoria

Al een aantal jaren zien wij een geleidelijke toename van het aantal lijkschouwingen die door de GGD wordt uitgevoerd. Echter zien wij dit jaar een forse toename waardoor de kosten hoger uitvallen dan begroot. Wij gaan ervan uit dat deze trend structureel is. Daarom ramen wij € 5.000 structureel bij.

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	prim. 17	na vrj. rap.	res. nj. rap.	TAM	na nj. rap.
810 Ruimtelijke Ordening	791	791	-	-	791
820 Grondexploitatie (niet-bedrijventerr.)	-2.155	-2.155	-	-	-2.155
830 Wonen en bouwen	-291	-291	-	-	-291
Programma 8 VHROSV	-1.654	-1.654	-	-	-1.654

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	prim. 17	na vrj. rap.	res. nj. rap.	TAM	na nj. rap.
040 Overhead	5.443	5.457	282	-49	5.690
9 Overzicht Overhead	5.443	5.457	282	-49	5.690

Toelichting resultaat najaarsrapportage

040 Overhead

Al meerdere jaren wordt het budget voor juridische ondersteuning , benodigd voor het afhandelen van bezwaren, overschreden. Gezien het structurele karakter hiervan is € 13.000 bijgeraamd.

Vanuit de Bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling wordt € 268.762 overgeheveld ten behoeve van de subtaakvelden Organisatieontwikkeling en Trainees.

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	prim. 17	na vrj. rap.	res. nj. rap.	TAM	na nj. rap.
050 Treasury	73	73	0	-8	65
061 OZB woningen	-3.602	-3.602	0	-	-3.602
062 OZB niet-woningen	-1.131	-1.131	0	-	-1.131
070 Alg. uitkering en ov. uitk. Gem.fonds	-23.484	-23.511	-190	-53	-23.754
080 Overige baten en lasten	60	60	0	-20	40
012 Mutaties reserves	2.575	2.575	-269	0	2.306
10 Ov. Alg. Dekkingsm./Vpb /Onv	-25.509	-25.536	-459	-81	-26.076

Toelichting

070 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds

De Meicirculaire 2017, die 31 mei 2017 is gepubliceerd en geen onderdeel vormde van de Voorjaarsnota, geeft via de laatste rekenmodellen een Algemene uitkering vanuit het Gemeentefonds aan van € 23.700.628. Dit houdt in dat er nog een bedrag van €190.080 aan inkomsten dient te worden bijgeraamd in de begroting van 2017. Voor een nadere toelichting op de effecten van de meicirculaire verwijzen wij naar Raadsbericht 2017-40.

012 Mutaties reserves

Vanuit de Bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling wordt € 268.762 overgeheveld ten behoeve van de subtaakvelden Organisatieontwikkeling en Trainees.

3 Voorstel Najaarsrapportage 2017

Op grond van het voorgaande stellen wij u voor:

1. de begrotingswijzigingen 2017 vast te stellen;
2. de begrotingswijzigingen 2017 voortvloeiende uit de ontwikkelingen met betrekking tot de investeringen vast te stellen;
3. de budgettair neutrale technisch administratieve begrotingswijzigingen 2017 vast te stellen.

Haren, 26 september 2017

burgemeester en wethouders,

mr. M.P. de Wilde,
secretaris

P. van Veen,
burgemeester